

הקורבן

תרגום מרוסית: אלכס בנדרסקי

סימיון נוביקוב, שהתגורר בכפר ברוד עם אחיו ניקון, המשותק בידו האחת, איבד את ביתו בשריפה באמצע יולי. האחים הסכימו להיפרד ולחלוק ביניהם את הרכוש, וסימיון יצא מהכפר והחל לבנות לו בַּקְתָּה על אֶם הדרך.

לפני "חג אליהו" ביקשו הנגרים לצאת לחופשה. סימיון צריך היה לעבור את הלילה באתר הבנייה. לאחר שאכל ארוחת ערב עם משפחתו העניפה של אחיו, מסתופף בתוך ענן זבובים, ינק מן המקטרת, לבש את מעילו ואמר לקרוביו:

- מחניק אצלכם. אני הולך לאתר הבנייה ושם אעשה את הלילה.
- לפחות קח איתך כלבים - אמרו לו.
- יהיה בסדר! - אמר סימיון ויצא לבדו.

הלילה היה מוצף אור הירח. סימיון השקוע במחשבות על הבנייה, כלל לא הבחין כיצד עבר קילומטר מהכפר במעלה הדרך הרחבה עד לבקתתו, שקירותיה כבר ניצבו שלמים, אולם עדיין לא כיסה אותה גג. בודדה ניצבה בפאת שדה החיטה השומם, משחירה בחלונותיה נטולי המסגרות ומבהיקה עמומות באור הירח, שזהר בקצות בולי העץ המשוחים בזפת והאיר את השבבים שלפני המפתן.

ירח יולי נמוך שטיפס מעל לערוצי ברוד היה מעורפל. אורו החם נמס באפלה. החיטה הבשלה הלבנה עמומות באפלולית. ובצפון היה קודר לחלוטין. ענן כבד הגיע משם. הרוח הרכה שנשבה מכל עבר, התחזקה לעיתים ודהרה על פני השעורים והחיטים - והם רשרשו ביובש, בחרדה דאוגה. נדמה היה כי הענן בצפון עומד במקומו, אך תכופות רטט בברק זהוב וחד.

סימיון, כפוף כהרגלו, נכנס לבקתה שחשיכה מחניקה שררה בה. האור הירחי הצהוב שהביט אל תוך החלון, לא התמזג עם האפלה אלא הקדיר אותה ביתר שאת. סימיון השליך את המעיל על השבבים שבמרכז הבקתה ונשכב אפרקדן על גבו. לאחר שסיים למצוץ את פי המקטרת הכבויה ולחשוב מחשבות אחדות, נרדם.

אך הנה רוח נשבה בחלון, רטינה עמומה נשמעה ממרחק. סימיון התעורר. הרוח התחזקה - ללא מעצור היא דהרה כעת על גבעולי החיטה הרועדים כבקדחת ואור הירח התערפל עוד יותר. סימיון יצא מהבקתה, ומעבר לפינה פנה אל שדה החיטה החיוור כתכריכים והביט בענן השחור-ציפחתי, שכבש את מחצית השמיים. הרוח נשבה היישר לפנים, מרטה ופרעה את השיער ולא

אפשרה להישיר מבט. סנוורו גם הברקים שזהרו באור מאיים. סימיון הצטלב וכרע על ברכיו: במרחק, בינות לים השיבולים, בולט על רקע הענן, נע לעבר סימיון קהל קטן שראשיו חשופים, חגור בחגורות לבנות ועטוף במעילים חדשים, נושא במאמץ איקונין גדול, עתיק ומרהיב עין. הקהל היה ערפילי כקהל רפאים, אך דמות האיקונין נראתה בבהירות – פניה הקפדניות ומזרות האימה האדימו על הלוח השחור השרוף מאש הנרות, מוכתם בשעווה ומפורזל בחישוקי כסף עתיק.

הרוח פרעה את שיערו של סימיון ופיזרה אותו בנעימות, וסימיון השתחוה לאיקונין בשמחה ובריאה. לאחר שהרים את ראשו, הבחין כי הקהל נעצר, אוחז בגמלוניות באיקונין רב החוד, ועל הענן, כמו בציור-קיר כנסייתי, מתגדל ומתקדש מראה אדיר: אליהו הנביא, ענק שזקנו לבן, בבגדי אש, יושב כאדוני אלוהי צבאות על עננים מתערבלים בגון כחול-מוות, ומעליו בוערות שתי קשתות בכתום-ירוק. ובעודו זוהר ועיניו יורקות ברקים רעם בקולו:

– עמוד ישר, סימיון נוביקוב! שִׁמְעו נסיכים-איכרים. הנה עתה אני עומד לשפוט אותך, את הבחור ממחוז יילצק, פלך פרדטצ'יבסק, את סימיון נוביקוב.

וכל השדה המלבין סביב, כל שיבוליו ועשבי הפרא, מיהרו לפניו והשתחוו אלליהו, ומתוך רחשם אמר הנביא:

- כעסתי עליך, סימיון נוביקוב, רציתי להעניש אותך.
- למה, אבאליה? – שאל סימיון.
- מי אתה בכלל, סימיון נוביקוב, שתשאל אותי, את אליהו הנביא. אתה הוא שעליו לענות.
- נו, טוב, איך שתרצה – ענה סימיון.
- בשנה שעברה הרגתי בברק את פנתליי, הבכור שלך: מדוע קברת אותו באדמה עד מותניו ובכישוף החזרת אותו לחיים?
- סליחה, אבאליה – אמר סימיון בעודו משתחוה – ריחמתי על הילד. תחשוב בעצמך, הוא המשענת שלי לעת זקנה.
- בשנה שעברה חיסלתי והשמדתי את היבול שלך בברד וברוח: מדוע הצלחת לדעת על כך שנה קודם לכן ומכרת מראש את כל יבול החיטה?
- סליחה, אבאליה – אמר סימיון, כשהוא משתחוה – הלב הרגיש, וגם הייתי צריך כסף.
- ועכשיו, בחג הפטרובקי, מי אם לא אני הוא ששרפתי את ביתך? ומדוע אתה ממהר לבנות לך בית?
- סליחה, אבאליה, – אמר סימיון, ושב להשתחוות – אחי המשותק חסר מזל: האמנתי שממנו באו עלי כל הצרות.
- עצום את עיניך. אני אחשוב וגם אתיעץ כיצד להענישך.
- סימיון עצם את עיניו והרכין את ראשו. הרוח הרעישה ומבעד למשביה ניסה

לקלוט קטעים מההתייעצות של אליהו עם האיכרים. לפתע שוב הרעים הרעים.

- אנחנו לא מצליחים לחשוב ולהחליט על סוג העונש. על כן עליך ליעץ לי בעצמך איך להעניש אותך.
- אפשר לפקוח את העיניים?
- אין צורך, עיוור חושב הרבה יותר טוב.
- אתה מוזר, אבאליה - גיחך סימיון - מה כבר אפשר לחשוב? אדליק לכבודך נר בשלושה רובל.
- אין ממה, כל הכסף הלך על הבנייה.
- אז אלך לקייב, למקומות הקדושים.
- זה רק ביטוי לחוסר מעש, השחתת נעליים. מי יהיה אחראי על הבית בהעדרך?
- סימיון הרהר.
- נו, אז תהרוג את הילדה, אנפיסקה. היא בסך הכול בת שנתיים. הילדה, אם לדבר בכנות, חמודה, נרחם עליה, אבל מה לעשות, היא לא כמו הבן הבכור.
- שָׁמְעוּ נָא פֶּרְבוֹסְלָאבִים! - קרא אליהו בקול - אני מסכים!
- ואש כה גדולה קרעה את השמיים עד כי הארץ כולה שמעה ורעדה.
- קדוש, קדוש, קדוש, אדוני צבאות! - לחש סימיון.
- משהתאושש ופקח את עיניו, ראה רק ענן אבק מתמר, את שדה החיטים ואותו עצמו כורע על ברכיו. הרוח דהרה על פני הדרך והירח הסתיר את פניו. סימיון זינק על רגליו, ומבלי ליטול את מעילו מיהר אל ביתו שבברוד. גשם עז ניתך עליו. עננים אפלים איימו על הערוצים החשוכים. הירח האדום כבר עמד לשקוע. הכפר ישן שינה עמוקה, אבל הבקר היה עצבני והתרנגולים צרחו. משהגיע סימיון בריצה אל בקתתו הישנה, עלו באוזניו זעקות. על המפתן עמד ניקון אחיו משותק היד, במעיל וללא כובע, רזה וחרוש קמטים והביט לעברו בקהות ובמבוכה.
- אסון אצלך - אמר האח, וקולו העיד כי עדיין רדום הוא במקצת. סימיון פרץ לבקתה. הנשים רצו, צעקו וחיפשו גפרורים. סימיון הוציא מאחורי האיקונון קופסה והדליק נר: העריסה התלויה ליד התנור התנדנדה מצד אל צד - הנשים פגעו בה בריצתן. ובעריסה שכבה ילדה מתה, מפוחמת ואש לחשה על מטפחת הראש שלה.
- וסימיון היה מאושר.

עריכת תרגום: לאה שניר